

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATMINTINŲ DIENŲ ĮSTATYMO NR. VIII-397
1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

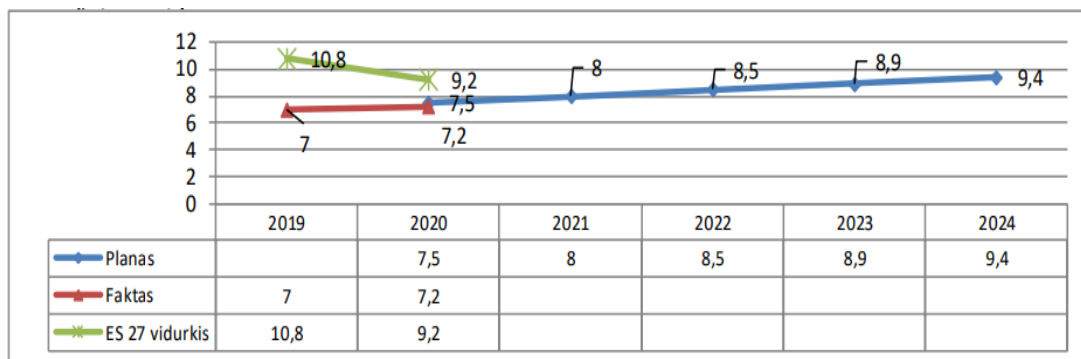
1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas atsižvelgiant į besimokančių senjorų gausą.

Tarptautinė pagyvenusių žmonių diena, minima spalio 1 dieną, aktuali ir prasminga daugeliui vyresniosios kartos atstovų. Šią dieną savo mokslo metus pradeda ir kelios dešimtys tūkstančių vyresnio amžiaus žmonių, besimokančių Trečiojo amžiaus universitetuose. Šalyje veikia apie 70 Trečiojo amžiaus universitetų, iš kurių 49 universitetai yra susitelkę į skėtinę Nacionalinę trečiojo amžiaus universitetų asociaciją¹, todėl visiems tobulėti ir mokytis visą gyvenimą siekiantiems senjorams spalio 1-oji yra ypatinga diena, verta įtraukti į atmintinų dienų sąrašą.

Mokymasis visą gyvenimą skatina neatsilikti nuo pokyčių. Beveik kasdien atsirandant naujoms technologijoms svarbu suspėti žengti kartu su naujovėmis. Mokymasis yra svarbus, ypač atsižvelgiant į ilgėjančią darbingo amžiaus trukmę ir besikeičiančius darbo rinkos poreikius. Tai reikšmingas išlikimo darbo rinkoje veiksnys.

25–64 metų gyventojų, per 4 paskutines savaites dalyvavusių švietimo ir profesinio mokymo veikloje, dalis, proc.

Duomenų šaltinis: Eurostatas.

¹ <http://www.tauasociacija.lt/home/nariai>

Eurostato duomenimis, 25–64 metų gyventojų, per 4 paskutines savaites dalyvavusių švietimo ir profesinio mokymo veikloje, dalis, 2020 m. siekė 7,2 proc., ES vidurkis – 9,2 proc.²

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 557 tūkst. asmenų, vyresnių nei 65 m. (19,9 proc. visų gyventojų). Mažas gimstamumas ir ilgėjanti gyvenimo trukmė lemia jau kelis dešimtmečius ryškėjančias gyventojų senėjimo tendencijas ir Europoje, ir Lietuvoje.³

Senėjimo pokyčiams vyresni žmonės gali pasirengti tik toliau mokydami ir vykdydami veiklas, stimuliuojančias jų pažintinius ir bendruosius gebėjimus, stiprindami skaitmeninius gebėjimus, kurdami socialinius ryšius.

Besimokančio senjoro dienos įteisinimas leistų atkreipti ir institucijų (Švietimo, mokslo ir sporto bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų) dėmesį į vyresniųjų suaugusiųjų švietimo problemas, tokias, kaip senjorų poreikius atitinkančių programų įvairovės ir tvarumo užtikrinimas, bendruosius gebėjimus ugdančių programų plėtra, senjorų krepšelio užtikrinimas, spartesnis mokymosi visą gyvenimą sistemos apmatų sukūrimas.

Trečiojo amžiaus universitetams Europos Parlamentas 2016 metais suteikė garbingą Europos piliečio vardą, todėl, pateisinant šį apdovanojimą, siekiame atkreipti ir kitų Europos Sąjungos šalių institucijų dėmesį į visą gyvenimą besimokančius senjorus ir pasiūlyti įteisinti jiems pagerbti skirtą atmintiną besimokančio senjoro dieną.

Įstatymo projekto tikslas – įvertinti besimokančius senjorus. Besimokančio senjoro dienos įteisinimas labiau motyvuotų vyresnio amžiaus žmones dar aktyviau siekti žinių, įsitraukti į socialinę veiklą, gerinti savo gyvenimo kokybę.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

² Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2021 metų veiklos ataskaita, 34, 35 p., in: <https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/2021%20met%C5%B3%20%C5%A0vietimo%2C%20mokslo%20ir%20sporto%20ministerijos%20veiklos%20ataskaita.pdf>

³ Gyventojų senėjimas – ne tik Lietuvos, bet ir Europos ypatybė, in: <https://www.gyvenimas.eu/2022/01/04/gyventoju-senejimas-ne-tik-lietuvos-bet-ir-europos-ypatybe/>

Lietuvos Respublikos Seimo nariai prof. habil. dr. Vilija Targamadžė, Paulė Kuzmickienė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai. Nereguliuojami.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Siūloma besimokančių senjorų dieną priskirti prie atmintinų dienų ir įteisinti Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymo NR. VIII-397 įstatyme.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus įstatymą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimtas įstatymas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir plėtrai.

Įstatymo įgyvendinimas neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priėmus įstatymą, kitų galiojančių teisės aktų keisti ar panaikinti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projektu nėra nustatomos naujos sąvokos ir jas įvardijantys terminai.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Įstatymo nuostatomis įgyvendinti nereikės priimti įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymui įgyvendinti papildomų lėšų iš valstybės (savivaldybių) biudžeto nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Reikšminiai žodžiai: atmintina diena, spalio 1-oji.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Teikia